

S 78

Dnr 2015/KS 0194 003

Program med mål och riktlinjer för privata utförare

Kommunstyrelsens beslut

- Ärendet återremitteras.

Beskrivning av ärendet

Sedan 1 januari 2015 har vissa förändringar införts i kommunallagen i syfte att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen. Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats och som utförs av privata utförare. Kommunledningskontoret har tagit fram ett utkast till program för 2015-2018.

Ärendet bereddes av kommunledningsutskottet den 2 april. Utskottet föreslår att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar att fastställa Program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018 samt att programmet tillförs som en del i gällande kommunplan för mandatperioden.

Ordförandeförslag

Ordföranden Fredrik Saweståhl (M) stödjer Marie Åkesdotters (MP) yrkande och föreslår att ärendet återremitteras.

Yrkande

Marie Åkesdotter (MP) yrkar att ärendet återremitteras med motiveringen att kommunledningskontoret ska inhämta synpunkter från berörda verksamheter innan beslut om "Program med mål och riktlinjer för privata utförare" tas i kommunfullmäktige.

Anita Mattsson (S) stödjer Marie Åkesdotters (MP) yrkande.

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på Marie Åkesdotters (MP) yrkande och finner att yrkandet bifalls.

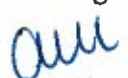
Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet.

Bilagor

Protokollsutdrag från kommunledningsutskottet §55.pdf

Tjänsteskrivelse Program för uppföljning av privata och kommunala utförare.pdf

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Tyresö kommun

Catarina Stavenberg

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-04-14

1 (2)

Diarienummer

2015/KS 0194 003

Kommunstyrelsen

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

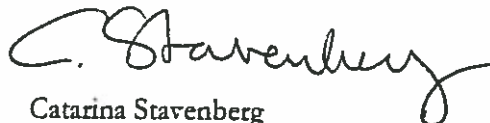
1. Fastställa program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018.
2. Programmet tillförs som en del i gällande kommunplan för mandatperioden.

Kommunstyrelsen föreslås besluta att:

1. Uppdra åt kommundirektören att uppdatera riktlinjer för upphandling.

Bo Renman
Kommundirektör

Catarina Stavenberg
Kvalitetschef

Beskrivning av ärendet

Sedan 1 januari 2015 har vissa förändringar införts i kommunalagen i syfte att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet

på uppdrag av kommunen. Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats och som utförs av privata utförare.

Kommunledningskontoret har utarbetat förslag till program för 2015-2018.

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018

Dnr 2015/KS 0194 003

Fastställt av kommunfullmäktige
2015-05-07

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	4
2	Regelverk	4
3	Privat utförare.....	4
4	Programmets omfattning	5
5	Styrprocessen	5
6	Konkurrensneutralitet.....	5
7	Kommunfullmäktiges mål och uppdrag	5
8	Riktlinjer.....	6
9	Rätt till insyn.....	7
10	Upphandling	7

1 Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller enligt kommunallagen från 1 januari 2015. Syftet med förändringarna i kommunallagen är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har nyligen presenterat ett kunskapsmaterial till stöd vid framtagande av program. I detta arbete har funnits en referensgrupp där bland annat representanter från Tyresö medverkat. Inom ramen för ny kommunallag utreds för närvarande frågan om kravet på program för uppföljning i framtiden ska gälla för all verksamhet, oavsett om den drivs av offentliga eller privata utförare.

2 Regelverk

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning:

Kommunen ska

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare,
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

3 Privat utförare

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan handla om olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, enskilda firmor, idébundna organisationer etc.

Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling inom områdena vatten, energi och transporter (LUF) eller ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknats.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för

äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan).

4 Programmens omfattning

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Programmet gäller all den verksamhet som upphandlats inom de flesta verksamhetsområden – vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning, infrastruktur etc.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

5 Styrprocessen

Uppföljning och kontroll av privata utförare ingår i kommunens styrprocess och programmet tillförs som en del av kommunplanen.

5 Konkurrensneutralitet

Om den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare och verksamheten tydligt riktar sig till och rör medborgarna bör likvärdiga villkor gälla för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet. Inom programmets omfattning gäller detta ovillkorligen verksamhet enligt LOV, lagen om valfrihetssystem.

6 Kommunfullmäktiges mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling, så att medborgarna är nöjda med och har god nytta av den verksamhet som kommunen ansvarar för.

Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar åt varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt i kommunplan och nämndplan

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.
- Granskning genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

7 Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska

hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

8 Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

9 Upphandling

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att uppdatera riktlinjer för upphandling. I riktlinjerna ska samverkan och ansvar i uppföljningsprocessen mellan upphandlingsenheten och förvaltningarna tydliggöras.

§ 55

Dnr 2015/KS 0194 003

UTDRAG

Program med mål och riktlinjer för privata utförare

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018 fastställs.
2. Programmet tillförs som en del i gällande kommunplan för mandatperioden.

Kommunledningsutskottets beslut

3. Kommundirektören ges i uppdrag att uppdatera riktlinjer för upphandling.

Beskrivning av ärendet

Sedan 1 januari 2015 har vissa förändringar införts i kommunalagen i syfte att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen. Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats och som utförs av privata utförare. Kommunledningskontoret har tagit fram ett utkast till program för 2015-2018.

Bilagor

Tjänsteskrivelse program för uppföljning av privata och kommunala utförare.docx

Program för uppföljning av privata utförare 31 mars.docx

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Tyresö kommun

Catarina Stavenberg

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-03-25

1 (2)

Diarienummer

2015/KS 0194 003

Kommunstyrelsen

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

1. Fastställa program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018.
2. Programmet tillförs som en del i gällande kommunplan för mandatperioden.
3. Uppdra åt kommunstyrelsen att uppdatera riktlinjer för upphandling.

Bo Renman
Kommundirektör

Catarina Stavenberg
Kvalitetschef

Beskrivning av ärendet

Sedan 1 januari 2015 har vissa förändringar införts i kommunalagen i syfte att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare som bedriver verksamhet på uppdrag av kommunen. Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som upphandlats och som utförs av privata utförare.

Kommunledningskontoret har utarbetat förslag till program för 2015-2018.

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare 2015-2018

Dnr 2015/KS 0194 003

UTKAST

Fastställt av kommunfullmäktige
2015-

Innehållsförteckning

1	Bakgrund.....	4
2	Regelverk	4
3	Privat utförare.....	4
4	Programmets omfattning.....	5
5	Styrprocessen	5
6	Konkurrensneutralitet.....	5
7	Kommunfullmäktiges mål och uppdrag.....	5
8	Riktlinjer	6
9	Rätt till insyn.....	7
10	Upphandling	7

1 Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller enligt kommunallagen från 1 januari 2015. Syftet med förändringarna i kommunallagen är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har nyligen presenterat ett kunskapsmaterial till stöd vid framtagande av program. I detta arbete har funnits en referensgrupp där bland annat representanter från Tyresö medverkat. Inom ramen för ny kommunallag utreds för närvarande frågan om kravet på program för uppföljning i framtiden ska gälla för all verksamhet, oavsett om den drivs av offentliga eller privata utförare.

2 Regelverk

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning:

Kommunen ska

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare,
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

3 Privat utförare

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan handla om olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, enskilda firmor, idébundna organisationer etc.

Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling inom områdena vatten, energi och transporter (LUF) eller ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknats.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för

äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan).

4 Programmens omfattning

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, ~~särskilt~~ om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Programmet gäller all den verksamhet som upphandlats inom de flesta verksamhetsområden – vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning, infrastruktur etc.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

5 Styrprocessen

Uppföljning och kontroll av privata utförare ingår i kommunens styrprocess och programmet tillförs som en del av kommunplanen.

6 Konkurrensneutralitet

Om den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare och verksamheten tydligt riktar sig till och rör medborgarna **bör** likvärdiga villkor gälla för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet. Inom programmens omfattning gäller detta **ovillkorligen** verksamhet enligt LOV, lagen om valfrihetssystem.

7 Kommunfullmäktiges mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling, så att medborgarna är nöjda med och har god nytta av den verksamhet som kommunen ansvarar för.

Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar åt varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd **har fastställt i kommunplan och nämndplan**

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.
- Granskning genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. **Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.**
- **I nämndplan** reglera **när-och** på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

8 Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om **vite sanktioner** eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

9 Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

10 Upphandling

Kommunstyrelsen uppdrar åt **kommundirektören** att uppdatera riktlinjer för upphandling. **I** riktlinjerna ska samverkan och ansvar i uppföljningsprocessen mellan upphandlingsenheten och förvaltningarna **tydliggöras**.

Datum 2015-04-21
 Tid 09:00 - 10:00
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet måndag den 27 april klockan 11:00

Paragrafer 67-86

Sekreterare

 Rebecca Berlin

Ordförande

 Fredrik Sawestahl

Justerande

 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
 Sammanträdesdatum 2015-04-21
 Datum då anslaget sätts upp 2015-04-28
 Datum då anslaget tas ned 2015-05-20
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

 Rebecca Berlin

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)

Mats Lindblom (FP)

Anita Mattsson (S)

Anki Svensson (M), tjänstgörande från och med 09:15, § 35

Peter Odelvall (M), tjänstgörande för Andreas Jonsson (M)

Annika Henningsson (M), tjänstgörande för Dick Bengtsson (M)

Anna Steele (FP), tjänstgörande för Anki Svensson (M) till och med 09:15, § 34

Ulrica Riis-Pedersen (C)

Helen Dwyer (C)

Leif Kennerberg (KD)

Kristjan Vaigur (S)

Jannice Rockstroh (S), tjänstgörande från och med 09:15, § 35

Anders Linder (S), tjänstgörande för Carl-Johan Karlson (S)

Marie Åkesdotter (MP)

Peter Bylund (MP), tjänstgörande för Jannice Rockstroh (S) till och med 09:15, § 34

Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Per Carlberg (SD)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret

Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret

Ulf Haraldsson, HR-chef, kommunledningskontoret

Britt-Marie Lundberg-Björk, förvaltningschef, utvecklingsförvaltningen

Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen

Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, konsult- och servicekontoret

Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunledningskontoret

Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunledningskontoret

Marita Bertilsson, politisk sekreterare, Socialdemokraterna

Åsa de Mander, politisk sekreterare, Folkpartiet

Olle Oskarsson, politisk sekreterare, Miljöpartiet

Jennifer Lloyd, praktikant, kommunledningskontoret

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)

Dick Bengtson (M)

Lotta Stjernfeldt (M)

Mats Larsson (FP)

Anna Lund (KD)

Carl-Johan Karlson (S)

Lennart Jönsson (S)

Karin Ljung (S)

Marcus Obligado (V)

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande